

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

21. prosince 2023*

„Řízení o předběžné otázce – Svoboda usazování – Volný pohyb služeb – Směrnice 2006/123/ES – Článek 2 odst. 2 písm. b) – Působnost – Vyloučení finančních služeb – Dlouhodobý pronájem motorových vozidel – Článek 9 odst. 1, jakož i čl. 10 odst. 1 a 2 – Služby podléhající předchozímu povolení“

Ve věci C-278/22,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Správního soudu v Záhřebu (Upravni sud u Zagrebu, Chorvatsko) ze dne 12. dubna 2022, došlým Soudnímu dvoru dne 22. dubna 2022, v řízení

AUTOTECHNICA FLEET SERVICES d.o.o., dříve **ANTERRA d.o.o.**,

proti

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení E. Regan, předseda senátu, L. Bay Larsen, místopředseda Soudního dvora vykonávající funkci soudce pátého senátu, M. Ilešić, I. Jarukaitis a D. Gratsias (zpravodaj), soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

za soudní kancelář: M. Longar, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 1. března 2023,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

- za **AUTOTECHNICA FLEET SERVICES d.o.o.**: G. Božić, odvetnik, A. Komninos, dikigoros, D. Simeunović, odvetnica a J. Tomas, odvetnik,
- za **Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga**: K. Brkljačić a I. Budiša,
- za chorvatskou vládu: G. Vidović Mesarek, jako zmocněnkyně,
- za nizozemskou vládu: M. K. Bulterman a J. Langer, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: chorvatština.

– za Evropskou komisi: C. Auvret, M. Mataija, R. Mrljić, A. Nijenhuis a D. Triantafyllou, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 11. května 2023,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 49 SFEU, čl. 2 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (Úř. věst. 2006, L 376, s. 36), jakož i čl. 4 odst. 1 bodu 26 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. 2013, L 176, s. 1).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi AUTOTECHNICA FLEET SERVICES d.o.o., dříve ANTERRA d.o.o. (dále jen „Autotechnica“) a Chorvatskou agenturou dozoru nad finančními službami Chorvatské republiky (Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga Republike Hrvatske, dále jen „Agentura“) týkajícího se rozhodnutí zakazujícího společnosti Autotechnica vykonávat leasingové činnosti bez předchozího obdržení povolení Agentury.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2006/123

- 3 Body 18, 33 a 54 odůvodnění směrnice 2006/123 uvádějí:

„(18) Finanční služby by měly být z oblasti působnosti této směrnice vyloučeny, neboť tyto činnosti jsou předmětem zvláštních právních předpisů Společenství, které jsou, stejně jako tato směrnice, zaměřeny na dosažení skutečného vnitřního trhu služeb. V důsledku toho by toto vyloučení mělo zahrnovat všechny finanční služby jako bankovníctví, úvěry, pojištění včetně zajištění, zaměstnanecké nebo osobní důchody, cenné papíry, investiční fondy, platby a investiční poradenství, včetně služeb uvedených v příloze I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES ze dne 14. června 2006 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu [(Úř. věst. 2006, L 177, s. 1)].

[...]

(33) Služby, na něž se vztahuje tato směrnice, se týkají širokého spektra neustále se vyvíjejících činností [...]. Zahrnuty jsou i služby poskytované jak podnikům, tak i spotřebitelům, jako například [...] pronájem vozidel [...]

[...]

- (54) Možnost získat přístup k činnosti poskytování služeb by měla podléhat povolení příslušnými orgány pouze v případě, že takové rozhodnutí splňuje kritéria nepřipustnosti diskriminace, nezbytnosti a přiměřenosti. To zejména znamená, že povolovací režimy by měly být přípustné pouze tam, kde by následná kontrola nebyla účinná z důvodu nemožnosti určit následně vady dotyčné služby, s přihlédnutím k rizikům a nebezpečím, která mohou vzniknout v případě neexistence předchozí kontroly. [...]"
- 4 Jak uvádí její čl. 1 odst. 1, tato směrnice stanoví obecná ustanovení k usnadnění výkonu svobody usazování pro poskytovatele služeb a volného pohybu služeb při zachování vysoké kvality služeb.
- 5 Článek 2 uvedené směrnice v odstavcích 1 a 2 stanoví:
- „1. Tato směrnice se vztahuje na služby poskytované poskytovateli usazenými v některém členském státě.
2. Tato směrnice se nevztahuje na tyto činnosti:
- [...]
- b) finanční služby jako bankovníctví, úvěry, pojištění a zajištění, zaměstnanecké nebo osobní důchody, cenné papíry, investiční fondy, platby a investiční poradenství, včetně služeb uvedených v příloze I směrnice [2006/48];
- [...]"
- 6 Článek 4 směrnice 2006/123, nadepsaný „Definice“, zní takto:
- „Pro účely této směrnice se rozumí:
- 1) ‚službou‘ jakákoli samostatná výdělečná činnost poskytovaná zpravidla za úplatu ve smyslu článku [57 SFEU];
- [...]
- 6) ‚povolovacím režimem‘ každý postup, podle kterého musí poskytovatel nebo příjemce postupovat, aby od příslušného orgánu získal formální nebo implicitní rozhodnutí o přístupu k činnosti poskytování služeb nebo o jejím výkonu;
- [...]
- 8) ‚naléhavými důvody obecného zájmu‘ důvody uznané za takové judikaturou Soudního dvora, včetně těchto důvodů: veřejný pořádek, veřejná bezpečnost, ochrana veřejného zdraví, zachování finanční rovnováhy systému sociálního zabezpečení, ochrana spotřebitelů, příjemců služeb a pracovníků, poctivost obchodních transakcí, boj proti podvodům, ochrana životního prostředí a městského prostředí, zdraví zvířat, duševní vlastnictví, zachování národního historického a uměleckého dědictví a cíle sociální a kulturní politiky;
- [...]"

7 Článek 9 směrnice 2006/123, nadepsaný „Povolovací režimy“, stanoví:

„1. Členské státy nepodrobí přístup k činnosti poskytování služeb nebo její výkon povolovacímu režimu, nejsou-li splněny tyto podmínky:

- a) povolovací režim nediskriminuje dotyčného poskytovatele;
- b) potřeba povolovacího režimu je opodstatněna naléhavým důvodem obecného zájmu;
- c) sledovaného cíle nelze dosáhnout pomocí méně omezujícího opatření, zejména z toho důvodu, že k následné kontrole by docházelo příliš pozdě na to, aby byla skutečně účinná.

[...]

3. Tento oddíl se nepoužije na ty aspekty povolovacích režimů, které jsou upraveny přímo či nepřímo jinými nástroji Společenství.“

8 Článek 10 této směrnice, nadepsaný „Podmínky pro udělení povolení“, v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Povolovací režimy jsou založeny na kritériích, která vylučují, aby příslušné orgány vykonávaly svoji diskreční pravomoc svévolným způsobem.

2. Kritéria uvedená v odstavci 1 musí být:

- a) nediskriminační;
- b) opodstatněná naléhavým důvodem obecného zájmu;
- c) přiměřená danému cíli obecného zájmu;
- d) jasná a jednoznačná;
- e) objektivní;
- f) předem zveřejněná;
- g) průhledná a přístupná.“

9 Články 11 až 13 uvedené směrnice se v daném pořadí týkají doby platnosti povolení, výběru mezi více uchazeči a povolovacích postupů.

Směrnice 2013/36/EU

10 Podle článku 163 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES (Úř. věst. 2013, L 176, s. 338) byla směrnice 2006/48 zrušena. Z tohoto článku 163 ve spojení s přílohou II směrnice

2013/36 vyplývá, že odkazy na přílohu I směrnice 2006/48 se považují za odkazy na přílohu I směrnice 2013/36. Tato posledně uvedená příloha I, nadepsaná „Seznam činností podléhajících vzájemnému uznání“, v bodě 3 uvádí „[f]inanční leasing“.

Nariadení č. 575/2013

- 11 Článek 1 nařízení č. 575/2013 se týká jednotných pravidel týkajících se obecných obezřetnostních požadavků, které musí instituce podléhající dohledu podle směrnice 2013/36 splňovat.
- 12 Pojem „finanční instituce“ ve smyslu tohoto nařízení je definován v čl. 4 odst. 1 bodě 26 tohoto nařízení.

Chorvatské právo

Zákon o chorvatské agentuře dozoru nad finančními službami

- 13 Článek 15 odst. 1 zákona o chorvatské agentuře dozoru nad finančními službami (Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga) (*Narodne novine*, br. 140/05, 154/11 a 12/12) stanoví, že Agentura je zmocněna k vydávání prováděcích předpisů, tedy předpisů týkajících se mimo jiné finančních služeb. Podle odstavce 2 tohoto článku 15 je Agentura zmocněná k výkonu dozoru nad činností subjektů podléhajících dozoru, které jsou určeny v odstavci 1 uvedeného článku 15, jakož i k ukládání opatření směřujících k odstranění zjištěných nesrovnalostí a porušování právních předpisů.

Zákon o leasingu

- 14 Podle čl. 2 odst. 4 zákona o leasingu (Zakon o leasingu) (*Narodne novine*, br.141/13) je „leasingovou společností“ členského státu právnická osoba usazená v členském státě, která je v souladu s právními předpisy tohoto členského státu zmocněna k výkonu leasingové činnosti.
- 15 Článek 3 odst. 1 tohoto zákona definuje „leasingovou společnost“ jako obchodní společnost se sídlem v Chorvatsku, zapsanou do soudního rejstříku na základě povolení k výkonu leasingové činnosti, které vydává agentura za podmínek stanovených v uvedeném zákoně.
- 16 Článek 4 odst. 1 téhož zákona stanoví, že leasing je právním jednáním, v jehož rámci leasingový pronajímatel nabývá předmět leasingu tak, že ho koupí od dodavatele předmětu leasingu, nabude vlastnické právo k předmětu leasingu a umožní leasingovému nájemci jej po stanovenou dobu užívat, přičemž leasingový nájemce se za to zavazuje poskytovat úplatu.
- 17 Článek 5 odst. 1 zákona o leasingu stanoví, že v závislosti na obsahu a povaze leasingové transakce se může jednat o „finanční leasing (*financijski leasing*)“ nebo „operativní leasing (*operativni leasing*)“.
- 18 „Finanční leasing“ je definován v odstavci 2 tohoto článku 5 jako právní jednání, v rámci něhož leasingový nájemce po dobu užívání předmětu leasingu poskytuje leasingovému pronajímateli úplatu zohledňující celkovou hodnotu předmětu leasingu, nese náklady na odpisy předmětu a vzhledem k možnosti odkupu může nabýt vlastnické právo k uvedenému předmětu za sjednanou

cenu, která je v okamžiku využití této možnosti nižší než skutečná hodnota uvedeného předmětu, přičemž rizika a výhody spojené s vlastnictvím předmětu leasingu přecházejí z velké části na leasingového nájemce.

- 19 Odstavec 3 uvedeného článku 5 stanoví, že „operativní leasing“ je právním jednáním, v rámci něhož leasingový nájemce po dobu užívání předmětu leasingu platí leasingovému pronajímateli sjednanou odměnu, která nemusí zohledňovat celkovou hodnotu předmětu leasingu, leasingový pronajímatel nese náklady na odpisy předmětu leasingu a leasingový nájemce nemá podle smlouvy možnost odkupu, přičemž rizika a výhody spojené s vlastnictvím předmětu leasingu z velké části zůstávají na straně leasingového pronajímatele, tedy nepřecházejí na leasingového nájemce.
- 20 Článek 6 odst. 1 zákona o leasingu stanoví, že leasingovou činnost může provozovat leasingová společnost uvedená v článku 3 tohoto zákona, leasingová společnost z členského státu uvedená v článku 46 uvedeného zákona a pobočka leasingové společnosti ze třetí země uvedená v článku 48 tohoto zákona.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 21 Autotechnica je společnost registrovaná v Chorvatsku, která provozuje činnosti „leasing motorových vozidel“, „pronájem a leasing osobních a nákladních automobilů (s řidičem nebo bez)“, jakož i „pronájem a leasing jízdních kol, skútrů a podobných dopravních prostředků“. Je dceřinou společností mateřské společnosti se sídlem v jiném členském státě Evropské unie, která v tomto členském státě poskytuje služby stejného typu.
- 22 Při kontrole společnosti Autotechnica Agentura zjistila, že tato společnost uzavřela celkem tři smlouvy o dlouhodobém pronájmu čtyř vozidel a že následně na výslovnou žádost svých zákazníků tato vozidla koupila od dodavatele, čímž se stala jejich vlastníkem a předala je zákazníkům k užívání.
- 23 Na základě těchto skutečností měla Agentura za to, že společnost Autotechnica vykonává leasingovou činnost ve smyslu zákona o leasingu, aniž k tomu měla platné povolení. Rozhodnutím ze dne 14. února 2019 tedy zakázala společnosti Autotechnica výkon takové činnosti.
- 24 Společnost Autotechnica podala ke Správnímu soudu v Záhřebu (Upravni sud u Zagrebu, Chorvatsko) žalobu znějící na zrušení tohoto rozhodnutí. Namítá, že došlo k porušení práv, která pro ni vyplývají z unijního práva, a tvrdí, že Chorvatská republika nemohla pokládat operativní leasing za finanční službu, takže by poskytování takových služeb nemělo podléhat doзору Agentury.
- 25 Předkládající soud uvádí, že příloha I směrnice 2013/36 ve znění v chorvatském jazyce se týká výhradně „*financijski lizing* (finanční leasing)“ a nevztahuje se na „*operativni lizing* (operativní leasing)“, na který je tedy třeba na základě výkladu a *contrario* použít ustanovení směrnice 2006/123. Z bodu 33 odůvodnění a článku 2 posledně uvedené směrnice podle něj vyplývá, že se tato směrnice vztahuje na širokou škálu služeb, včetně pronájmu motorových vozidel, který lze považovat za službu operativního leasingu.

- 26 Předkládající soud dodává, že chorvatská právní úprava dotčená ve věci v původním řízení může společnosti Autotechnica a osobám usazeným v jiných členských státech, které se chtějí usadit v Chorvatsku, bránit v provozování komerčního pronájmu nebo operativního leasingu, nebo je od této činnosti odrazovat, v důsledku čehož může být tato právní úprava v rozporu s požadavky vyplývajícími z článku 49 SFEU.
- 27 Za těchto podmínek se správní soud v Záhřebu (Upravni sud u Zagrebu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) a) Vztahuje se působnost směrnice [2006/123] na služby operativního leasingu nebo dlouhodobého pronájmu motorových vozidel tak, jak se uvádí v Příručce k provedení směrnice [2006/123] ze dne 13. března 2008 vydané generálním ředitelstvím [Evropské komise] pro vnitřní trh a služby?
b) Má být subjekt, který provozuje činnost operativního leasingu (avšak nikoliv leasingu finančního) nebo dlouhodobého pronájmu motorových vozidel považován za finanční instituci ve smyslu čl. 4 odst. 1 bodu 26 nařízení č. 575/2013?
- 2) V případě, že odpověď na [první část] první otázky bude kladná a na druhou část [této] otázky záporná: je zmocnění [Agentury] k provádění dozoru nad poskytováním služeb operativního leasingu nebo služeb dlouhodobého pronájmu motorových vozidel na základě čl. 6 odst. 1 zákona o leasingu a k ukládání dodatečných požadavků a omezení podnikatelům provozujícím takové činnosti v souladu s článkem 49 SFEU ve spojení s články 9 až 13 směrnice 2006/123?
- 3) Musí být článek 49 SFEU a články 9 až 13 směrnice 2006/123 vykládány v tom smyslu, že za okolností, které jsou předmětem tohoto sporu, kdy mateřská společnost z jednoho členského státu má v úmyslu prostřednictvím dceřiné společnosti poskytovat v jiném členském státě služby stejného druhu, jako jsou ty, které poskytuje v původním členském státě, tato ustanovení umožňují, aby vnitrostátní zákon (zákon o leasingu) ukládal dodatečné požadavky a omezení dceřiné společnosti a tímto ztěžoval či činil méně atraktivním provozování takové činnosti?“

K přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 28 Agentura a chorvatská vláda vyjádřily ve svých vyjádřeních pochybnosti o přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce z důvodu, že podle jejich názoru se všechny okolnosti sporu v původním řízení omezují na jediný členský stát, v projednávané věci na Chorvatskou republiku.
- 29 Zprvce, pokud jde o článek 49 SFEU, z judikatury Soudního dvora vyplývá, že svoboda usazování zakotvená v tomto článku zahrnuje v souladu s článkem 54 SFEU v případě společností založených v souladu s právními předpisy členského státu, které mají sídlo, ústřední správu nebo hlavní provozovnu na území Unie, právo vykonávat činnost v jiných členských státech zejména prostřednictvím dceřiné společnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. ledna 2021, Lexel, C-484/19, EU:C:2021:34, bod 33 a citovaná judikatura).

- 30 V projednávaném případě je přitom nesporné, že společnost Autotechnica je dceřinou společností společnosti založené v jiném členském státě než v Chorvatské republice. Nelze proto tvrdit, že se všechny okolnosti sporu v původním řízení omezují na jediný členský stát, ani že druhá a třetí otázka jsou hypotetické povahy v rozsahu, v němž se týkají článku 49 SFEU. Proto je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce přípustná, pokud jde o článek 49 SFEU.
- 31 Zadruhé žádost o rozhodnutí o předběžné otázce nemůže být prohlášena za nepřípustnou ani v rozsahu, v němž se týká směrnice 2006/123. Články 9 až 13 této směrnice, uvedené ve druhé a třetí předběžné otázce, se totiž v každém případě použijí rovněž na situaci, kdy jsou veškeré skutečnosti omezeny na jediný členský stát (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. července 2019, Kirschstein, C-393/17, EU:C:2019:563, bod 24 a citovaná judikatura).
- 32 Zatřetí je třeba připomenout, že k tomu, aby Soudní dvůr mohl podat výklad unijního práva, který bude vnitrostátnímu soudu užitečný, musí žádost o rozhodnutí o předběžné otázce v souladu s čl. 94 písm. c) jednacího řádu Soudního dvora obsahovat uvedení důvodů, na základě kterých má předkládající soud pochybnosti o výkladu nebo platnosti určitých ustanovení unijního práva, jakož i vztah, který spatřuje mezi těmito ustanoveními a vnitrostátními právními předpisy použitelnými ve sporu v původním řízení [rozsudek ze dne 26. ledna 2023, Ministerstvo na vatreshnite raboti (Registrace biometrických a genetických údajů policí), C-205/21, EU:C:2023:49, bod 55 a citovaná judikatura].
- 33 V projednávané věci přitom předkládající soud tuto povinnost nedodržel, pokud jde o výklad čl. 4 odst. 1 bodu 26 nařízení č. 575/2013, který je uveden v druhé části první otázky. Tento soud totiž nijak nevysvětlil, jaký vztah spatřuje mezi tímto ustanovením a vnitrostátními právními předpisy použitelnými ve sporu v původním řízení.
- 34 V tomto ohledu je třeba připomenout, že pojem „finanční instituce“ je definován v čl. 4 odst. 1 bodě 26 nařízení č. 575/2013 pro účely použití tohoto nařízení, které, jak uvádí jeho článek 1, stanoví jednotná pravidla týkající se obecných obezřetnostních požadavků, které musí všechny instituce podléhající dohledu podle směrnice 2013/36 splňovat. Z předkládacího rozhodnutí přitom nevyplyvá, že se věc v původním řízení týká splnění takových požadavků.
- 35 Z toho vyplývá, že druhá část první otázky je nepřípustná.

K předběžným otázkám

K první části první otázky

- 36 Úvodem je třeba poznamenat, jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, že pokud jde o znění první části první otázky, které se týká „služeb operativního leasingu nebo dlouhodobého pronájmu motorových vozidel“, vnitrostátní právo rozlišuje mezi operativním leasingem a finančním leasingem. Na rozdíl od posledně uvedeného pojmu představuje operativní leasing zvláštní formu pronájmu motorových vozidel, která se vyznačuje tím, že leasingový pronajímatel nabývá předmět pronájmu na žádost leasingového nájemce za účelem jeho pronájmu tomuto leasingovému nájemci za úplat, která nezohledňuje celkovou hodnotu uvedeného předmětu, jelikož náklady na odpisy tohoto předmětu nenese leasingový nájemce, který nemá ani možnost odkupu po uplynutí doby pronájmu.

- 37 Podstatou první části první otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice 2006/123 musí být vykládán v tom smyslu, že služby poskytované na základě smlouvy o dlouhodobém pronájmu motorových vozidel, která leasingový pronajímatel nabyl na žádost leasingového nájemce za účelem jejich pronájmu leasingovému nájemci za úplaty, představují „finanční služby“ ve smyslu tohoto ustanovení.
- 38 Z článku 2 odst. 2 písm. b) směrnice 2006/123 vyplývá, že se tato směrnice nevztahuje na finanční služby týkající se zejména úvěrů, včetně služeb uvedených v příloze I směrnice 2006/48.
- 39 Pokud jde o pojem „finanční služby“, je třeba uvést, že tento pojem není definován ani v této směrnici, ani nepřímo odkazem na vnitrostátní právní předpisy členských států. Tento pojem tedy musí být považován za autonomní pojem unijního práva, který musí být na území Unie vykládán jednotně a s přihlédnutím nejen ke znění čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice 2006/123, ale i ke kontextu, do něhož toto ustanovení zapadá, a cílům sledovaným právní úpravou, jejíž je součástí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. prosince 2022, EUROAPTIEKA, C-530/20, EU:C:2022:1014, bod 31 a citovaná judikatura).
- 40 Zprvce vzhledem k tomu, že uvedené ustanovení uvádí mezi příklady, které vyjmenovává, služby týkající se úvěru, je třeba konstatovat, že směrnice 2006/123 neobsahuje definici pojmu „úvěr“. V běžném právním jazyce však tento pojem označuje poskytnutí peněžité částky nebo stanovení platebních lhůt či poskytnutí pomoci věřitelem dlužníkovi při splácení za účelem financování nebo odložení platby, takže smlouva o úvěru musí být považována za smlouvu, na jejímž základě věřitel poskytuje nebo se zavazuje poskytnout spotřebiteli úvěr ve formě odložené platby, půjčky nebo jakékoli jiné podobné pomoci při financování (rozsudek z dnešního dne, BMW a další, C-38/21, C-47/21 a C-232/21, bod 144).
- 41 Z toho vyplývá, že smlouva o finanční službě úvěrové povahy se vyznačuje tím, že plní funkci financování nebo je určena k odložení platby, a to s využitím finančních prostředků nebo platebních lhůt či pomoci při splácení, které obchodník za tímto účelem spotřebiteli poskytne (rozsudek z dnešního dne, BMW a další, C-38/21, C-47/21 a C-232/21, bod 145).
- 42 Za účelem určení, zda se smlouva o dlouhodobém pronájmu motorového vozidla týká úvěru, a tudíž poskytování finančních služeb ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice 2006/123, je třeba vycházet z jejího hlavního předmětu tak, aby bylo ověřeno, zda prvek úvěrové povahy převažuje nad prvkem nájemní povahy, nebo zda je tomu naopak (obdobně viz rozsudek z dnešního dne, BMW a další, C-38/21, C-47/21 a C-232/21, bod 147).
- 43 Jako „smlouvu o finanční službě“ tak nelze kvalifikovat smlouvu o dlouhodobém pronájmu vozidla, v rámci níž musí spotřebitel za právo užívat vozidlo platit nájemné jako protiplnění, pokud není spojena s povinností odkupu vozidla po uplynutí doby leasingu, spotřebitel nenese úplné odpisy nákladů, které dodavatel vozidla vynaložil na jeho pořízení, ani nenese rizika spojená se zbytkovou hodnotou vozidla po skončení platnosti smlouvy. Ani povinnost spotřebitele nahradit ztrátu hodnoty vozidla, pokud je při jeho vrácení zjištěno, že stav vozidla neodpovídá jeho stáří nebo že byl překročen ve smlouvě stanovený maximální počet najetých kilometrů, neumožňuje odlišit tyto typy smluv (v tomto smyslu viz rozsudek z dnešního dne, BMW a další, C-38/21, C-47/21 a C-232/21, body 148 a 149).
- 44 Zadruhé je třeba rovněž zohlednit přílohu I směrnice 2013/36, na kterou odkazuje čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice 2006/123. Tato příloha I ve svém bodě 3 uvádí mezi finančními službami „[f]inanční leasing“.

- 45 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že směrnice 2013/36 nedefinuje pojem „finanční leasing“ ani neodkazuje na právo členských států za účelem určení významu nebo rozsahu tohoto pojmu. V souladu s judikaturou citovanou v bodě 39 tohoto rozsudku musí být tudíž uvedený pojem považován za autonomní pojem unijního práva a musí být na území Unie vykládán jednotně. Z toho vyplývá, že pouhá skutečnost, že smlouva o dlouhodobém pronájmu motorového vozidla nespadá pod pojem „finanční leasing“ ve smyslu vnitrostátní právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení, sama o sobě nevylučuje, že tato smlouva představuje leasingovou smlouvu ve smyslu bodu 3 přílohy I směrnice 2013/36, a týká se tak poskytování finančních služeb ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice 2006/123.
- 46 Pojem „finanční leasing“, jak je uveden v bodě 3 přílohy I směrnice 2013/36, musí být tedy vykládán s ohledem na význam tohoto pojmu v běžném právním jazyce, ve kterém se pojem „leasingová smlouva“ vztahuje na smlouvu, kterou jedna strana poskytuje druhé straně úvěr k financování užívání pronajatého zboží, jehož zůstává vlastníkem, a které druhá strana může po skončení smlouvy vrátit nebo odkoupit, přičemž je upřesněno, že většina výhod a rizik spojených s právním vlastnictvím přechází po celou dobu trvání smlouvy na tuto druhou stranu (rozsudek z dnešního dne, BMW a další, C-38/21, C-47/21 a C-232/21, bod 134, jakož i citovaná judikatura).
- 47 Zatřetí, pokud jde o kontext čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice 2006/123, je třeba zmínit bod 33 odůvodnění této směrnice, z něhož vyplývá, že pronájem motorových vozidel představuje službu spadající do působnosti uvedené směrnice, a nemůže být tudíž kvalifikován jako „finanční služba“ ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. b) téže směrnice.
- 48 Pokud jde začtvrté o cíl sledovaný vyloučením finančních služeb z působnosti směrnice 2006/123 na základě jejího čl. 2 odst. 2 písm. b), z bodu 18 odůvodnění této směrnice vyplývá, že uvedená výjimka je odůvodněna skutečností, že tyto činnosti jsou předmětem zvláštní unijní právní úpravy. Jak vyplývá ze směrnice 2013/36 a z nařízení č. 575/2013, které jsou součástí této zvláštní právní úpravy, tato právní úprava stanoví dohled nad poskytováním finančních služeb určitými typy institucí a stanoví obezřetnostní požadavky, které musí tyto instituce splňovat.
- 49 V projednávané věci z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že leasing, operativní nebo finanční, se ve vnitrostátním právu odlišuje od pouhé smlouvy o dlouhodobém pronájmu tím, že leasingový pronajímatel není původním vlastníkem pronajatého majetku, ale nabývá jej na žádost leasingového nájemce právě za účelem jeho pronájmu tomuto nájemci.
- 50 Je pravda, že v rámci leasingové transakce leasingový pronajímatel nabude vlastnictví k majetku a poté jej pronajme leasingovému nájemci, přičemž úplata splatná na základě leasingové smlouvy slouží ke splacení finančních prostředků poskytnutých leasingovým pronajímatelem.
- 51 Nelze však předpokládat, že každá smlouva o dlouhodobém pronájmu motorového vozidla, které pronajímatel nabyt na žádost nájemce za účelem jeho pronájmu tomuto nájemci, představuje nutně leasingovou smlouvu, jejímž předmětem je poskytnutí „finanční služby“ ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice 2006/123. Nabytí vozidla pronajímatelem na zvláštní žádost jeho zákazníka totiž nemá samo o sobě vliv na otázku, zda služby poskytované na základě této smlouvy splňují některé z relevantních kritérií vyjmenovaných v bodě 43 tohoto rozsudku k tomu, aby mohly být kvalifikovány jako „finanční služby“.

- 52 Kromě toho s ohledem na údaje uvedené v bodě 43 tohoto rozsudku je třeba zdůraznit, že neexistence možnosti odkupu ve smlouvě o dlouhodobém pronájmu vozidla nemůže být sama o sobě považována za dostatečnou k tomu, aby bylo možné mít za to, že služby poskytované v rámci této smlouvy nemají finanční povahu.
- 53 V závislosti na povaze pronajatého majetku a míře jeho opotřebení je totiž možné, že po dlouhodobém pronájmu tento majetek ztratí téměř celou svou hodnotu, takže nájemce nebude mít žádný zájem na tom, aby se stal jeho vlastníkem.
- 54 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první část první otázky odpovědět tak, že čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice 2006/123 musí být vykládán v tom smyslu, že služby poskytované na základě smlouvy o dlouhodobém pronájmu motorových vozidel, která leasingový pronajímatel nabyl na žádost leasingového nájemce za účelem jejich pronájmu leasingovému nájemci za úplaty, nepředstavují „finanční služby“ ve smyslu tohoto ustanovení, ledaže:
- nájemní smlouva je spojena s povinností odkupu vozidla po skončení doby pronájmu,
 - účelem poplatků placených leasingovým nájemcem na základě této smlouvy je umožnit leasingovému pronajímateli plně odepsat náklady, které mu vznikly v souvislosti s nabytím vozidla, nebo
 - uvedená smlouva zahrnuje převod rizik spojených se zbytkovou hodnotou vozidla po uplynutí platnosti této smlouvy.

K druhé otázce

- 55 Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že každé vnitrostátní opatření v oblasti, která byla na úrovni Unie plně harmonizována, musí být posuzováno nikoli s ohledem na ustanovení primárního práva, nýbrž s ohledem na ustanovení tohoto harmonizačního opatření, a že články 9 až 13 směrnice 2006/123 provádějí v souvislosti se službami spadajícími do jejich působnosti úplnou harmonizaci (rozsudek ze dne 14. července 2016, *Promoimpresa a další*, C-458/14 a C-67/15, EU:C:2016:558, body 59 a 61). Za těchto podmínek a jak v podstatě uvedl generální advokát v bodě 64 svého stanoviska, je třeba druhou otázku zkoumat z hlediska této směrnice, aniž je nutné odkazovat na článek 49 SFEU týkající se svobody usazování.
- 56 Je tedy třeba mít za to, že podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 9 odst. 1, jakož i čl. 10 odst. 1 a 2 směrnice 2006/123 musí být vykládány v tom smyslu, že brání ustanovení vnitrostátního práva, které zavádí povolovací režim ve smyslu čl. 4 bodu 6 této směrnice pro poskytování služeb dlouhodobého pronájmu motorových vozidel a opravňuje vnitrostátní orgán pověřený správou tohoto režimu, aby uložil požadavky a omezení podnikům poskytujícím takové služby.
- 57 Úvodem je třeba upřesnit, že se druhá otázka týká poskytování služeb dlouhodobého pronájmu motorových vozidel, a nikoli finančních služeb poskytovaných na základě smlouvy týkající se tohoto pronájmu, jak potvrzuje znění této otázky. Posledně uvedené služby jsou vyloučeny z působnosti směrnice 2006/123 na základě jejího čl. 2 odst. 2 písm. b).

- 58 Je třeba připomenout, že podle čl. 9 odst. 1 směrnice 2006/123 mohou členské státy podrobit přístup k činnosti poskytování služeb nebo její výkon povolovacímu režimu pouze tehdy, pokud tento režim není diskriminační, je-li opodstatněn naléhavým důvodem obecného zájmu a nelze-li sledovaného cíle dosáhnout pomocí méně omezujících opatření, zejména z toho důvodu, že k následné kontrole by docházelo příliš pozdě na to, aby byla skutečně účinná.
- 59 V projednávaném případě přísluší předkládajícímu soudu, aby posoudil, zda jsou uvedené podmínky splněny ve vztahu k povolovacímu režimu dotčenému ve věci v původním řízení, pokud jde o poskytování služeb dlouhodobého pronájmu vozidel, které nepředstavují finanční službu.
- 60 Aby bylo možné předkládajícímu soudu poskytnout vodítko při jeho posuzování, je třeba zaprvé uvést, jak konstatoval generální advokát v bodě 55 svého stanoviska, že spis, který má Soudní dvůr k dispozici, neobsahuje žádnou skutečnost, která by nasvědčovala tomu, že režim dotčený ve věci v původním řízení je diskriminační vůči společnosti Autotechnica. Je však na předkládajícím soudu, aby případně provedl nezbytná ověření.
- 61 Zadruté Agentura a chorvatská vláda ve svých vyjádřeních předložených Soudnímu dvoru uvedly, že povolovací režim dotčený ve věci v původním řízení sleduje cíl ochrany spotřebitelů. Jak vyplývá z čl. 4 bodu 8 směrnice 2006/123, ochrana spotřebitele představuje naléhavý důvod obecného zájmu, kterého se lze dovolávat k odůvodnění povolovacího režimu podle čl. 9 odst. 1 této směrnice.
- 62 Nic to však nemění na tom, že se nejeví, že by chorvatské právo podřizovalo výkon obdobných činností jako je dlouhodobý pronájem motorových vozidel, a zejména krátkodobý pronájem těchto vozidel, povolovacímu režimu. V tomto ohledu je třeba uvést, že Agentura, ani chorvatská vláda ve svých vyjádřeních neuvedly důvody, které by mohly odůvodnit tento zvláštní režim pouze pro služby dlouhodobého pronájmu motorových vozidel.
- 63 Kromě toho je třeba konstatovat, že povolovací režim dotčený ve věci v původním řízení spravuje Agentura, která je v souladu s vnitrostátním právem zmocněna vykonávat dozor nad finančními činnostmi. Agentura a chorvatská vláda přitom ve svých vyjádřeních neuvedly ani důvody, které by mohly odůvodnit správu povolovacího režimu, který se vztahuje na poskytování nefinančních služeb tímto vnitrostátním orgánem.
- 64 Předkládajícímu soudu tudíž přísluší, aby s ohledem na skutečnost, že se povolovací režim dotčený ve věci v původním řízení vztahuje pouze na služby dlouhodobého pronájmu motorových vozidel, a nikoli na jiné obdobné služby, jakož i na skutečnost, že tento režim je spravován vnitrostátním orgánem pověřeným dozorem nad finančními službami, přezkoumal, zda lze uvedený režim považovat za odůvodněný cílem ochrany spotřebitele.
- 65 Zatřetí i za předpokladu, že by tomu tak bylo, je třeba ještě ověřit, zda nelze cíle ochrany spotřebitele, jak vyžaduje čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice 2006/123 ve spojení s bodem 54 odůvodnění této směrnice, v projednávaném případě dosáhnout méně omezujícím opatřením, jako jsou řádné pravidelné kontroly podniků, které poskytují služby dlouhodobého pronájmu motorových vozidel.
- 66 Začtvrté, pokud se ukáže, že povolovací režim dotčený ve věci v původním řízení splňuje podmínky stanovené v čl. 9 odst. 1 směrnice 2006/123, bude muset předkládající soud ještě ověřit, zda je tento režim založen na kritériích, jak vyžaduje čl. 10 odst. 1 a 2 této směrnice, která

omezují výkon diskreční pravomoci orgánu, jemuž přísluší jeho správa, v projednávané věci Agentury, a která musí být jasná a jednoznačná, průhledná a přístupná, předem zveřejněná, objektivní, nediskriminační, opodstatněná naléhavým důvodem obecného zájmu, jako je ochrana spotřebitele, jíž se dovolává Agentura a chorvatská vláda, a přiměřená danému cíli.

- 67 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 9 odst. 1, jakož i čl. 10 odst. 1 a 2 směrnice 2006/123 musí být vykládány v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, která zaprvé zavádí povolovací režim ve smyslu čl. 4 bodu 6 této směrnice pro poskytování služeb dlouhodobého pronájmu motorových vozidel v rámci smlouvy, která se netýká poskytování finančních služeb ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. b) uvedené směrnice, a zadruhé opravňuje vnitrostátní orgán pověřený správou tohoto režimu, aby uložil požadavky a omezení podnikům poskytujícím takové služby, pokud uvedený režim nesplňuje požadavky stanovené v čl. 9 odst. 1 a čl. 10 odst. 1 a 2 této směrnice.

K třetí otázce

- 68 Vzhledem k tomu, co bylo uvedeno v bodě 55 tohoto rozsudku, a k odpovědi podané na druhou otázku není třeba odpovídat na třetí otázku, jelikož se týká přeshraniční situace, na kterou se vztahuje článek 49 SFEU.

K nákladům řízení

- 69 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 2 odst. 2 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu**

musí být vykládán v tom smyslu, že

služby poskytované na základě smlouvy o dlouhodobém pronájmu motorových vozidel, která leasingový pronajímatel nabyl na žádost leasingového nájemce za účelem jejich pronájmu leasingovému nájemci za úplatu, nepředstavují „finanční služby“ ve smyslu tohoto ustanovení, ledaže:

- nájemní smlouva je spojena s povinností odkupu vozidla po skončení doby pronájmu,**
- účelem poplatků placených leasingovým nájemcem na základě této smlouvy je umožnit leasingovému pronajímateli plně odepsat náklady, které mu vznikly v souvislosti s nabytím vozidla, nebo**
- uvedená smlouva zahrnuje převod rizik spojených se zbytkovou hodnotou vozidla po uplynutí platnosti téže smlouvy.**

- 2) Článek 9 odst. 1, jakož i čl. 10 odst. 1 a 2 směrnice 2006/123**

musí být vykládány v tom smyslu, že

brání právní úpravě členského státu, která zaprvé zavádí povolovací režim ve smyslu čl. 4 bodu 6 této směrnice pro poskytování služeb dlouhodobého pronájmu motorových vozidel v rámci smlouvy, která se netýká poskytování finančních služeb ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. b) uvedené směrnice, a zadruhé opravňuje vnitrostátní orgán pověřený správou tohoto režimu, aby uložil požadavky a omezení podnikům poskytujícím takové služby, pokud uvedený režim nesplňuje požadavky stanovené v čl. 9 odst. 1 a čl. 10 odst. 1 a 2 téže směrnice.

Podpisy